

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Agenda Dioecesis Paderbornensis Rituali Romano accommodata

Hermann Werner <Paderborn, Bischof>

Paderbornæ, 1753

Benedictio fontis extra Sabbatum Paschæ & Pentecostes, si aqua
defecerit. In Sabbato videatur in missali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36023

Accipe lampadem ardentem, & irreprehensibilis custodi baptismum tuum: serua Dei mandata, ut cum dominus venerit ad nuptias possis occurrere ei, unà cum omnibus sanctis in aula cœlesti, habeasq; vitam æternam & vivas in sæcula sæculorum. **R. Amen.**

Vade in Pace † & dominus sit tecum. Amen.

Postremo si necesse videbitur moneat Paternos.

Sun ermahn ich euch als Gevattern, daß ihr diß Kind, mit welchem, wie auch seinen Eltern ihr anigo in nahe Freundschaft getretten seyd, euch last anbefohlen seyn, daß ihr selbiges, wann die Eltern saumig würden, oder absterben, das Vatter unser, Englischen Gruff, Glauben, Sehen Gebott, und gehorsam der Catholischen Kirchen, lehret, und unterweiset in allem, was zum Gehorsam der Kirchen und seiner Seeligkeit vonnöthen seyn wird.

Si infans vel adultus ita graviter laboret, ut periculum imminet, ne pereat, antequam baptismus perficiatur, Sacerdos, ommissis aliis, eum baptizet fundendo aquam super caput ejus dicens, **Ego te baptizo** &c. Si aqua baptismalis ob periculum haberi nequeat, utatur simplici, & si habeat Chrisma, eum liniat in vertice.

Deus omnipotens &c. dabitq; ei linteolũ: **Accipe vestem candidam** &c. ut supra, ac demum det ei lumen accensum. **Accipe lampadem** &c. si postea supervivat, ritus omisi suppleantur.

Curet Parochus moneri Parentes ne infantes secum habeant in lecto, propter periculum oppressionis, sed benè custodiant, & opportunè ad Christianam disciplinam instituant.

Commonendi etiam sunt, si opus, ne filios Judæis aliisque infidelibus vel hæreticis mulieribus ullo modo lactandos vel nutriendos tradant.

Antequam discedant ex ecclesia in libro ad id pararo annotentur nomina Parentum, Patrinorum, & baptizati.

Si adultus vel adulta ad baptismum veniat, servetur modus baptizandi adultos, ut præscribitur in Rituali Romano.

Benedictio Fontis Baptismi extra Sabbatum Paschæ & Pentecostes,

si aqua defecerit.

Primum lavatur & mundatur vas Baptisterii, deinde limpida aqua repletur. Tum Sacerdos cum suis Clericis cruce, duobus cereis, thuribulo & incenso cum vasculis olei catechumenorum & chrisomatis præcedentibus vadit ad fontem & incipit Lytanas majores omnium Sanctorum, vel eas quæ habentur in Sabbatho sancto, & ante versum, **ut nos exaudire digneris**, dicit bis, **ut fontem istum ad regenerandam tibi novam prolem benedicere † & consecrare † digneris**, te rogamus audi nos. Et dicto ultimo Kyrie eleison dicit. **Pater noster & Credo.** Clara voce totum his finitis.

V. Apud te est domine fons vitæ
R. Et in lumine tuo videbimus lumen
V. Domine exaudi orationem meam
R. Et clamor meus ad te veniat
V. Dominus vobiscum
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ misteriis, adesto Sacramentis, & ad recreandos novos populos, quos tibi fons baptis-

matis

matris parturit, spiritum adoptionis emitte: ut quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, virtutis tuæ impleatur effectu. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus: per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Exorcismus aquæ.

Exorcizo te creatura aquæ, per Deum vivum, † per Deum verum, † per Deum sanctum, † per Deum qui te in principio verbo separavit ab aridâ, cujus super te spiritus ferebatur, qui te de paradiso manare jussit.

Hic manu aquam dividat, & deinde de ea effundat extra marginem fontis versus quatuor orbis partes prosequens.

Et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit: qui te in deserto amaram, per lignum, dulcem fecit atq; potabilem; qui te de petra produxit, ut populum, quem ex Ægypto liberaverat, siti fatigatum recrearet. Exorcizo te & per Jesum Christum filium ejus unicum, dominum nostrum, qui te in Cana Galilæa signo admirabili, sua potentia convertit in vinum: qui super te pedibus ambulavit, & à Joanne in Jordane in te baptizatus est: qui te unâ cum sanguine de latere suo produxit, & discipulis suis jussit, ut credentes baptizarent in te, dicens: Ite, docete omnes gentes, baptizantes eos, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti: ut efficiaris aqua sancta, aqua benedicta, aqua, quæ lavat sordes, & mundat peccata. Tibi igitur præcipio omnis spiritus immunde, omne phantasma, omne mendacium, eradicare & effugare ab hac creatura aquæ salientis in vitam æternam, regenerans eos Deo Patri, & Filio, & Spiritui sancto in nomine ejusdem domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *R.* Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, aquarum spiritualium sanctificator, te suppliciter deprecamur, ut ad hoc ministerium humilitatis nostræ respicere digneris, & super has aquas abluendis & purificandis hominibus præparatas, Angelum sanctitatis emittas, quo peccatis vitæ prioris ablutis, reatuq; deteriso, purum sancto Spiritui habitaculum regenerati effici mereantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat, in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus: Per omnia sæcula sæculorum. *R.* Amen.

Tunc sufflet rer in aquam versus tres partes, secundum hanc figuram ↓ deinde imponit in censum in Thuribulo, & fontem in censat, postea infundens de oleo catechum, in fontem in modum Crucis dicit.

Sanctificetur, & foecundetur fons iste oleo salutis, renascentibus ex eo in vitam æternam in nomine † Patris, & † Filii, & Spiritus † sancti. *R.* Amen.

Deinde eodem modo infundit de chrismate dicens.

Infusio Chrismatis Domini Jesu Christi, & Spiritus sancti Paracleti, fiat in nomine sanctæ Trinitatis. *R.* Amen.

Postea accipit ambas ampullas Olei & Chrismatis, & de utroq; simul in modum Crucis in fundendo dicit.

Commixtio Chrismatis sanctificationis, & Olei unctionis, & aquæ baptismatis, pariter fiat, in nomine Patris, † & Filii, † & Spiritus † sancti, **R.** Amen.

Tum depositis ampullis, dextrâ manu oleum sanctum & chrisma infusum miscet cum aqua & spargit per totum fontem. Deinde manum detergit, baptizandos baptizat, Si neminem baptizat, statim manus abluat, ablutio fundatur in Sacrarium.

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS.

Cum materia, forma, ordo, & ritus hujus Sacramenti Episcopum, veluti Ministrum hujus concernat, hic de his nihil ponitur nisi quod Parochi Confirmationis Sacramentum, ejusq; effectum, gratiam scilicet majorem ad resistendum Diabolo & tentationibus, suis diligenter explicent, ut & in statu gratiæ suscipiatur. Curabunt etiam, ut omnia tam Confirmatorum, quam parentum & patrinorum nomina exactè notentur, quatenus confirmationis testimonia dare valeant; & de cognatione spiritali inter confirmatum ejusq; Parentes, & Patrinum contracta cognoscere. Et si fortè contingat, quosdam inveniri, qui hoc impedimento posito, nihilominus matrimonium contrahere vellent, Parochi desuper Superiorem loci informare valeant.

Fascia post triduum solvatur & detergatur frons, fasciaq; comburatur.

DE SACRAMENTO POENITENTIÆ.

Pœnitentiæ Sacramentum, relapsis post baptismum unicum salutis remedium, à Sacerdote proprio, vel alio ad id delegato, & ab Ordinario antecedentè approbato, tanto administretur accuratius, quanto petitur frequentius; ne vel ignorantia Ministri, vel nimia facilitate à quibusvis casibus absolvendi vilescat, vel nimia hæsitacione & scrupulandi morâ fiat exosum.

Materia ejus remota sunt peccata, proxima verò actus pœnitentis. Minister solus Sacerdos habens jurisdictionem ordinariam vel delegatam, at in periculo mortis quivis Sacerdos à quibusvis peccatis absolvere potest. Forma vero est. **Ego te absolvo à peccatis tuis, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen.** Cætera antecedentia & subsequencia sunt tantum requisita ad solemnitatem, non verò ad necessitatem Sacramenti.

Prudentiam & scientiam hic requisitam assiduè ad Deum precibus & studio continuo Minister sibi acquirat, ut de quovis animi morbo debitè judicare, & convenientia media præscribere valeat, ne tanquam imperitus medicus medicinam omnibus unam præscribat, vel ut est vice Dei Judex, in ferendâ scientia aberret. Peritos itaq; sæpè consulat, & Authores de casibus conscientiæ tractantes diligenter evolvat. Memineritq; in omnibus artissimi sigilli secretæ confessionis, ut sub perpetuo silentio accepta custodiat.

Casus summo Pontifici & Ordinario loci reservados, suaq; Ecclesiæ constitutiones sciat, & diligentèr observet, sicut & omnem doctrinam hujus Sacramenti, & alia ad ejus administrationem necessaria.

Ordo ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ.

Sacerdos ad audiendum confessionem vocatus, promptum faciemq; se præbeat; ac priusquam ad audiendam confessionem accedat, si tempus suppetat, ad hoc ministerium rectè sanctèq; obeundum, divinum auxilium piis precibus implorabit.

In Ecclesiis, non autem in privatis ædibus confessiones audiat, nisi ex causâ rationabili, quæ cum inciderit, studeat tamen id decenti ac patenti loco præstare.

Habeat in Ecclesia sedem confessionalem, in qua sacras confessiones excipiat: quæ sedes patenti, conspicuo, & apto loco Ecclesiæ posita, crate perforatâ inter pœnitentem & Sacerdotem sit instructa.

Superpelliceo & stola violacei coloris utatur, si id tempus vel loci consuetudo ita ferat:

Pœ-